

DENET VERGİ DUYURU

Duyuru Tarihi : 03.01.2019
Duyuru No : 2019/007
Yayımlandığı Yer : LEBİB YALKIN DERGİSİ
OCAK 2019
SAYI : 181

Mehmet MAÇ
Yeminli Mali Müşavir

mehmet.mac@bdo.com.tr

YENİDEN DEĞERLEME ORANINDAN ETKİLENEN MALİ UYGULAMALAR ve PERSONEL YEMEK HADDİNDE MEYDANA GELEN DERİN AŞINMA ¹

Özet:

Enflasyonun varlığı muhtelif mevzuattaki parasal değerlerin aşınmaya uğrayarak güncelliğini kaybetmesine yol açmaktadır.

Bazı had ve tutarların bu aşınmaya karşı güncellenmesi amacıyla her yıl yeniden değerlendirilme oranına göre revize edilmesi yönündeki hükümler ilgili mevzuata dağılmış haldedir.

Bu çalışmamızda, hangi mali uygulamanın veya parasal haddin yeniden değerlendirilme oranına göre otomatik olarak revizyona tabi olacağı listelenmiştir.

Bu listedeki GVK'nun mükerrer 123/2. maddesi uyarınca yeniden değerlendirilme oranına göre artırılan tutardaki %5'i aşmayan kesirlerin dikkate alınmayacağı hükmü bu kapsamdaki revizyonlarda aşınma yaratmaktadır.

¹ Bu yazının hazırlanmasında BDO DENET'in [2018/121 sayılı Vergi Sirkülerinden](#) yararlanılmıştır.

BDO Yayıncılık A.Ş.

Eski Büyükdere Cad. No.14
Park Plaza Kat:4
34398 Maslak/İstanbul
Turkey

Tel: +90 212 365 62 00
Fax: +90 212 365 62 02
e-mail: bdo@bdo.com.tr
www.bdo.com.tr

Garantisi ile sınırlı bir Birleşik Krallık şirketi olan BDO International Limited'in üyesi ve bir Türk anonim şirketi olan BDO Yayıncılık A.Ş., bağımsız üye kuruluşlardan oluşan BDO ağıının bir parçasını teşkil etmektedir.

BDO International global ağıının toplam gelirleri 2018 yılında 9 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. BDO, 160'dan fazla ülkede bulunan 1.600 ofiste faaliyet göstermekte olup, bu ofislerde denetim ve danışmanlık hizmetleri veren ortaklar dahil dünya çapında 80.000'nin üzerinde kişi çalışmaktadır.

Dikkat ve titizlikle hazırlanan bu yayın, geniş anlamda görüşleri içermekte olup, genel bir yol gösterici olarak değerlendirilmelidir. Özel durumlara ilgili olarak, mesleki görüş ve yardım almadan, bu yayına dayanarak uygulamalarda bulunulmamalıdır. Bu konuların kendi özel durumunuza ilişkin etkilerini görüşmek için BDO Yayıncılık A.Ş. ile temas kurabilirsiniz. Bu yayındaki bilgilere dayanarak belli eylemlerde bulunmak veya bulunmamak nedeniyle doğabilecek zararlar nedeniyle, BDO Yayıncılık A.Ş. ve ortakları, çalışanları ile yazarları herhangi bir yükümlülük veya sorumluluk kabul etmemektedirler.

Kanun koyucu bu aşınmalara karşı tedbir olarak kararnamelerle güncelleme imkanı getirmiş olmasına rağmen bu güncellemeler ihmale uğrayabilmektedir.

Örnek olarak, **PERSONEL YEMEK HADDİ**, 12 YILDAN BERİ KARARNAME İLE GÜNCELLENMEMİŞ VE KÜSURAT ARTMALARDAN DOLAYI **%40 ORANINDA AŞINMAYA UĞRAMIŞTIR**. (2006 yılındaki yemek haddinin güncel parasal değere göre seviyesi 26,60 TL iken, yeniden değerlendirme oranıyla güncellenmiş 2019 haddi 19 TL'dir.)

Bu nedenle personel yemek haddinin Cumhurbaşkanı Kararı ile 2019 yılı için en az 26,60 TL olarak güncellenmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yeniden değerlendirme oranı, maktu hadler, parasal hadler.

1. 2018 YILI YENİDEN DEĞERLEME ORANI (% 23,73) :

Yeniden değerlendirme oranı, Ekim ayında (Ekim ayı dahil) bir önceki yılın aynı dönemine göre üretici fiyatları genel endeksinde (ÜFE) meydana gelen **ortalama fiyat artış** oranıdır. Bu oran Maliye Bakanlığı'nca Resmi Gazete ile ilan edilmektedir (VUK Mükerrer Md.298/B ve C).

503 no.lu VUK Genel Tebliği ile 2018 yılı yeniden değerlendirme oranı % 23,73 olarak ilan edilmiştir.

Söz konusu oran 2018 yılına ait son geçici vergi dönemi (1.1.2018 - 31.12.2018) için de kullanılacaktır.

2. YENİDEN DEĞERLEME ORANINDAN ETKİLENEN MALÎ UYGULAMALAR:

Yeniden değerlendirme işlemi 5024 sayılı Kanunla kaldırılmış olmakla birlikte, muhtelif düzenlemeler gereği yeniden değerlendirme oranı birçok haddin otomatik olarak değişmesinde ölçü olarak kullanıldığı için yayımlanmaya devam edilmektedir.

Yeniden değerlendirme oranından etkilenen önemli mali uygulamalar şöyle sıralanabilir:

2.1. Vergi Mevzuatı ile İlgili Etkiler:

- Eski yatırım indirimi hükümlerinden yararlanan mükelleflerde, kazanç yetersizliği nedeniyle **ilgili yılında uygulanamayan yatırım indirimi**, izleyen yıllarda yeniden değerlendirme oranında artırılarak dikkate alınmaktadır (GVK Mülga Ek:1-6).

- GVK'nun 89/15. Maddesi uyarınca basit usul uygulanarak tespit edilen kazançların her yıl 8.000 TL'ne (2018 için geçerli olan tutar 9.000 TL'dir) kadar olan kısmı yıllık beyannameye indirim konusu yapılır. Bu tutar her yıl yeniden değerlendirme oranında artırılır.
- GVK'nun mükerrer 123/2'inci maddesine göre, aşağıda yer alan maktu had ve tutarlar, her yıl yeniden değerlendirme oranında artırılarak uygulanır. Bu şekilde hesaplanan maktu had ve miktarların yüzde 5'ini aşmayan kısımları dikkate alınmaz. Cumhurbaşkanı bu suretle belirlenen had ve tutarları yarısına kadar artırmaya veya indirmeye yetkilidir.
  - Konut olarak kiraya verilen gayrimenkullere ilişkin istisna tutarı (GVK Md.21).
  - İşverenlerce, işyerinde veya müştemilatında yemek verilmeyen durumlarda, hizmet erbabına dışarıda yemek verme hizmeti sağlayan mükelleflere ödenen gelir vergisinden müstesna yemek bedeli tutarı (GVK Md.23/8)
  - Basit usule tâbi olmanın genel şartlarından işyeri kira bedeli ölçüsü (GVK Md.47/2)
  - Basit usule tâbi olmanın özel şartları (GVK Md.48)
- Gelir vergisi tarifesinde yer alan gelir dilim tutarları, her yıl yeniden değerlendirme oranında artırılarak tespit edilir. Ancak Cumhurbaşkanı'nın yetkisi vardır. (GVK mükerrer md.123/3)
- 5746 sayılı Kanun'un 3/1 maddesi uyarınca, hak edilen ancak kazanç yetersizliği nedeniyle yararlanılamayan ar-ge ve tasarım indirimi tutarı her yıl yeniden değerlendirme oranında artırılarak tespit edilir.
- Bilindiği gibi, GVK'nun 76 ncı maddesinde düzenlenmiş olan indirim müessesesi 5281 sayılı Kanunla 1.1.2006 tarihinden geçerli olarak yürürlükten kaldırılmıştır. Ancak geçici 67'nci maddenin 9'uncu fıkrasına göre 1.1.2006 tarihinden önce ihraç edilmiş bulunan Devlet tahvili ve Hazine bonoları için indirim oranı uygulaması devam etmektedir. İndirim oranının hesabını yeniden değerlendirme oranı da etkilemektedir.
- 6745 sayılı Kanun'un 66. Maddesiyle KVK'nun 32/A maddesine eklenen hüküm uyarınca, yatırımın tamamlanması şartıyla, indirimli kurumlar vergisi uygulanmak suretiyle yararlanan kısım hariç olmak üzere, kalan yatırıma katkı tutarı, yatırımın tamamlandığı hesap dönemini izleyen yıllarda yeniden değerlendirme oranında artırılarak uygulanır.

- VUK'nun 4369 sayılı Kanunla değişik mükerrer 414 üncü maddesi uyarınca, **VUK'nunda yer alan maktu hadler ile asgarî ve azamî miktarları belirtilmiş olan para ile ödenecek ceza miktarları**, her yıl bir önceki yılda uygulanan maktu had ve miktarlar, yeniden değerleme oranında artırılmak suretiyle uygulanır. Bu şekilde hesaplanan maktu had ve miktarların yüzde 5'ini aşmayan kesirler dikkate alınmaz. Cumhurbaşkanı, bu suretle tespit edilen had ve miktarları yarısına kadar artırmaya veya indirmeye yetkilidir.
- **Veraset ve intikal vergisi açısından uygulanacak istisnalar** yıldan yıla yeniden değerleme oranında artış yapılmak suretiyle tespit edilir. (VİVK Md.4)
- **Veraset ve intikal vergisi tarifesinin matrah dilim tutarları** her yıl yeniden değerleme oranında artırılmak suretiyle tespit edilir. Ancak Cumhurbaşkanı'nın yetkisi vardır. (VİVK Md.16)
- **Motorlu taşıt vergileri** her yıl bir önceki yıl uygulanan rakamlar yeniden değerleme oranında arttırılmak suretiyle tespit edilir. Ancak Cumhurbaşkanı'nın yetkisi vardır. (MTVK Md.10)
- **Maktu damga vergileri** her takvim yılı başından itibaren, bir önceki yıla göre yeniden değerleme katsayısı ölçüsünde arttırılarak tespit edilir. Ancak Cumhurbaşkanı'nın yetkisi vardır. (DVK Mükerrer Md.30)
- Her bir kâğıt için hesaplanacak **azamî damga vergisi tutarı** her yıl yeniden değerleme oranında artırılır. (DVK Md.14)
- **Harç tahakkukuna konu edilecek bazı değerler**, yıldan yıla yeniden değerleme oranı ölçüsünde arttırılarak tespit edilir. Ancak Cumhurbaşkanı'nın yetkisi vardır. (HK Mükerrer Md.138)
- **Çevre temizlik vergileri** her yılbaşında, bir önceki yıl vergi tutarı yeniden değerleme oranının **yarısı** kadar arttırılmak suretiyle belirlenir. (BGK Mükerrer Md.44)
- **Emlak Vergisi Kanunu'nun 29 uncu maddesi uyarınca,**
  - **Vergi değeri**, mükellefiyetin başlangıç yılını takip eden yıldan itibaren her yıl, bir önceki yıl vergi değerinin 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümleri uyarınca aynı yıl için tespit edilen yeniden değerleme oranının **yarısı** nispetinde artırılması suretiyle bulunur.
  - 33'üncü maddeye (8 numaralı fıkra hariç) göre mükellefiyet tesisi gereken hallerde vergi değerinin hesaplanmasında, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 49'uncu maddesinin (b) fıkrasına göre belirlenen **arsa ve arazi birim değerleri**, takdir işleminin yapıldığı yılı takip eden ikinci yıldan başlamak suretiyle her yıl, bir önceki yıl birim değerinin,

213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümleri uyarınca aynı yıl için tespit edilen yeniden değerlendirme oranının yarısı nispetinde artırılması suretiyle dikkate alınır.

Cumhurbaşkanının, yukarıda belirtilen artış oranlarını sifıra kadar indirmeye veya yeniden değerlendirme oranına kadar artırmaya yetkisi vardır.

- YMM'lerce yapılan tam tasdik ve KDV iade tasdik işlemlerinde, **alt firma karşıt incelemesine tabi tutulması gereken had**, Maliye Bakanlığı'nca revize edilmediği takdirde, yeniden değerlendirme katsayısına göre artmaktadır. (3568 sayılı Kanuna ilişkin 29 no.lu Tebliğ)
- **Yıllık KDV iadeleri** için geçerli olan **asgari iade tutarı**, her yıl yeniden değerlendirme oranında artırılmak suretiyle belirlenmektedir.
- Tam tasdik yaptırmayan mükelleflerin **YMM raporu ile alabilecekleri iadenin sınırı** ve tam tasdik sözleşmesi yapmış olanların **YMM raporu ile iade alma haddi** yeniden değerlendirme oranı ile artırılmaktadır. (3568 sayılı Kanuna ilişkin 31 No.lu Tebliğ)
- **7/A ve 7/B seçeneklerinin kullanılması ve beyannamelere Kar Dağıtım Tablosu eklenmesine ilişkin hadler** her yıl yeniden değerlendirme oranında artırılmaktadır. (10 No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği)
- Kurumlar vergisi veya gelir vergisi beyannameleri ile muhtasar ve KDV beyannamelerinin **SM veya SMMM'lere imzalatırılmasına ilişkin had** her yıl yeniden değerlendirme oranında artırılarak tespit edilmektedir. (4 No.lu Tebliğ)
- **Kurumlar vergisi istisnaları ve yatırım indirimi için öngörülen tasdik hadleri** yeniden değerlendirme oranına göre tespit edilmektedir. (3568 sayılı Kanuna ilişkin 32 No.lu Tebliğ)

2.2. Vergi Dışı Mevzuattaki Had ve Cezalar ile İlgili Etkiler:

- 4054 sayılı **Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un** 16 ve 17 nci maddelerinde öngörülen **idari para cezaları**, her yıl yeniden değerlendirme oranında artırılarak uygulanmaktadır.
- **İş Kanunu ve Sendikalar Kanununa** göre uygulanan **idari para cezaları** yeniden değerlendirme oranında artırılarak belirlenmektedir.
- 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununa göre kesilen **trafik para cezaları** her yıl yeniden değerlendirme oranında artmaktadır.

- 4577 sayılı Kanunla 2576 sayılı “*Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun*” ile 2577 sayılı “*İdari Yargılama Usulü Kanunu*” nda yapılan değişikliklerle, bu Kanunlarda yer alan parasal hadlerin artışı da yeniden değerlendirme oranına bağlanmıştır.
- 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 66 ve Ek 6 ncı maddesi uyarınca, bir siyasi partiye aynı yıl içinde yapılabilecek aynı veya nakdi bağışın toplam tutarı her yıl yeniden değerlendirme oranında artmaktadır.

3. YILLAR İTİBARIYLA YENİDEN DEĞERLEME ORANLARI :

Yeniden değerlendirme işlemi ilk kez 1983 yılında, 1982 ve daha önceki yıllarda aktive girmiş amortisman tabii iktisadi kıymetler için, alınış yılına göre 1 ila 11 arasında değişen katsayılar uygulanmak suretiyle yapılmış, 1984 ve müteakip yıllarda ise her yıl için ilan edilen oranlar esas alınmak suretiyle yapılmıştır.

YILLAR	YENİDEN DEĞERLEME ORANLARI (%)
1984	37,5
1985	35,9
1986	21,7
1987	29,1
1988	63,2
1989	70,4
1990	55,5
1991	54,1
1992	61,5
1993	58,4
1994	107,6
1995	99,5
1996	72,8
1997	80,4
1998	77,8
1999	52,1
2000	56,0
2001	53,2
2002	59,0
2003	28,5
2004	11,2
2005	9,8
2006	7,8
2007	7,2
2008	12,0

2009	2,20
2010	7,7
2011	10,26
2012	7,8
2013	3,93
2014	10,11
2015	5,58
2016	3,83
2017	14,47
2018	23,73

4. SONUÇ :

2018 yılı yeniden değerlendirme oranı daha önceki 14 yılın oranına göre çok yüksek çıkmıştır.

Yeniden değerlendirme oranı yüksekliği enflasyon oranının yüksekliğinden kaynaklanmaktadır.

Enflasyonun varlığı, parasal hadlerde aşınma meydana getirmekte ve bu aşınmaların yukarıda sıraladığımız kısmı yeniden değerlendirme oranı yoluyla otomatik olarak giderilmektedir.

Ancak söz konusu hadler, bu yıllık güncellemelere rağmen, olması gereken seviyeden sapabilmektedir.

Örnek vermek gerekirse;

GVK'nun 23/8. maddesi kapsamında uygulanan personele işyeri dışında yemek verilmesine ilişkin 2018 yılı itibariyle KDV hariç 16 TL olan had, 2018 yılı yeniden değerlendirme oranı göre, (16,00 x 1,2373) = 19,79 olarak hesaplanacak ve %5' den düşük küsuratların atılması kuralı uyarınca 2019 yılında 19 TL olarak uygulanacaktır.

Söz konusu personel yemek haddi 2006 yılından beri yeniden değerlendirme oranlarına göre ve küsurat atılarak tespit edilmiştir.

Küsurat atmalar nedeniyle **yemek haddinde meydana gelen reel aşınma 7,60 TL** olarak hesaplanmaktadır. (%40 oranında aşınma vardır.)

Yani personele 2019 yılında 2006 yılındaki haddin alım gücüne eşit yemek verebilmek için 2019 yılı yemek haddinin 19 TL değil 26,60 TL olması gerekmektedir.

Bu nedenle **2019 yılı yemek haddinin Cumhurbaşkanı Kararı ile en az 26,60 TL olarak güncellenmesine ihtiyaç vardır.**